

Nico.de lyra

a Magis ex collatiōe rē. p̄ferendo translationem translatiōnē: quia collatio plurimū magis valet ad melius intelligēdū.

b Sic et isti. emuli mei vel lectores fastidiosi. **c** Saltem vnum. non plures sicut greci. **d** Post priores rē. me. s. q̄ post eos qui de hebreo trāstulerūt in grecū de hebreo trāstu- li in latinū. **e** Legant prius. editiōnem meas. **f** Et postea despiciāt.

si reprehensibilez viderint. **g** Ex iudicio. discretionis. sed non ex odio sa p̄suptiōe: ut fiat endiadis. **h** Prophetaut autē Esaias in hierusalē: me tropoli iudea. **i** Et in iudea. vides tur hoc superfluuz. **j** Per hoc enim qđ supra dixerat eum p̄phetasse in hierusalē: sat is videt dixisse eum in iudea p̄phetasse. **k** Ad hoc dicendū q̄ iudea quādoq̄ dicit tota terra p̄missionis. **l** Unde in p̄s. **m** Not in iudea de. **n** q̄ dicit terra duarū tribūn. **o** Mat. **p** Audiens autē q̄ Archelaus regnaret in iudea. **q** His pontē pro sorte in de. **r** Paral. **s** Iudea t̄ hierusalē nolite timere. **t** sors iudea. **u** sors beniamin: in qua erat primo hierusalē. et sic accipit hic. ponit ergo hic hierusalē p̄ sorte beniamin. et iudea. p̄ sorte iudea. **v** Necdum. id est nondum.

w Decem tribubus rē. s̄ez quas post ea captiuata salmanasar rex assyriorū. **x** Unde. **y** Reg. xvij. d. Trāstatus est israel de terra sua in assyrios. **z** Contrarium tamē vide. **t** Reg. xx. et in multis alijs locis: q̄ Esaias p̄phetauit usq; ad manassen q̄ occidit eum. et cōstat q̄ nunc captiuata erant decem tribūz. **aa** Septimo anno Ezechie patris manasse. **bb** iiiij. Reg. xvij. Anno se- xto Ezechie capta est samaria. et trans tulit rex assyriorum israel in assyrios. **cc** Ad qđ respōdēdū ē exponēdo. **dd** Prophetauit. p̄phetaare inchoauit.

ee Ac de vtroq̄ regno. i. decem tribuum t̄ duarū: q̄ scilicet est: sicut habetur. **ff** Reg. xij. **gg** Texit. i. ordinauit: o Draculū. i. p̄phetaūt q̄ est diuinū responsū: vel diuinū eloquīū. **hh** Et cum interdū. hic tāḡ materia bulus libri. s. opera iusticie et misericordie. iusticie ibi: Et post babylonte captiuitate. misericordie ibi: Redicū populi significet in iudeam. et sequit: q̄ Tamē ois eius cura. i. principalis intentio est. **ii** De vocatione gentium. ad fidem. **jj** Et de aduētu christi. in carnem. **kk** Quem. christum: **ll** Quāto plus amatis rē. vt p̄ obrectatione p̄senti. id est. p̄ emulatiōe p̄fici. vel. p̄ sustinentia p̄senti obrectationis. **mm** Laniant. id est detrahēdo discerpunt. **nn** Qui scit me rē. s. h̄ere et chaldaice: **oo** Eruditōe sudasse. id est multū labo- rasse. Dicis enī q̄ ppter hoc q̄ posset loqui chaldaicū fecit si bi limare dentes. **pp** De falsitate scripturarū. quia an trālationem Hieronymi dicebant nos habere falsas biblias et corruptas. **qq** Insultarēt. i. improperarent. Insultare au- tem aduersariorū. p̄prie dicitur euz quadam cauillatione et derisione deridere.

Finit qualisq̄ expositio istius prologi.

Postilla Nicolai de lyra sup Esaiam incipit. et p̄mo ostēdit eiusdem p̄satio.

H Jerusalē euāgelista dabo. **Esa. xlj.** Sedm q̄ beatus Hieronymus in ep̄la ad Paulinū de oib⁹ sacre scripture libris: Esaias nō vide. p̄pheta sed magis euāgelium texere. ppter qđ dicit idex Hiero. in p̄logo sup librum Esaias: q̄ non tam p̄pheta dicen- dus ē: q̄ euāgelista. Et ideo p̄uenienter dicit verbum ppo- stum de ipso. Hierusalē rē. In quo tangunt q̄tuor cause hu- ius libri Esaias quē p̄ manib⁹ habemus. s. efficiens: materialis: formalis: et finalis. Efficiens autē causa duplex ē. Una p̄ncipa-

Argumentū in Esaiā Nico.de lyra

l Is. s. sp̄ssancēt. q̄ inspirante locuti sūt p̄phete: s̄m q̄ dicit. **ii** Petri. i. Nō enī voluntate hūana allata ē aliquā p̄pheta. s. spi- ritus sancto inspirati locuti sūt sancti dei hoīes. **iii** Et hec causa rā- git cū dī: Dabo. q̄ cognitionē p̄pheticā dedit Esaias. de q̄ p̄c- accipi qđ dī. **iiij.** Dedi te ī fedus p̄pī. Esaias enim inf̄ alios

p̄phetas clari descriptis mysteriū p̄pī p̄ qđ genus humānū ē p̄pī deo fēderā- tu. Alta hō cā efficiēs instrumentalis ē. **iiij.** Esaias: q̄ sp̄sācto dictante hūbū bīu cōscriptis. q̄ notaē cū dī: Euā gelī- sta. et cū h̄ notaē eriam cā materialis et formalis. Ad cuius intellexū sciendū

q̄ euāgelista dī ab ei qđ ē bonū: et an- gelū qđ ē nūcī. Dicit autē bonū nūcī tripliē rōne. Una ratio accipit ex pte mītētēs. s. q̄a bono dīo mittit. **v** Et s̄m h̄ sub noīe euāgeliste fāgit cā efficiēs instruētēs hūbū libri. **vi** Esaias a sp̄i- rituācto destinat ad nūcīdū hō et scripto illa q̄ cōtinēt in hūbū libro. **vii** De q̄ p̄c accipi qđ dī. **viii.** Lx. Sp̄s dīi sug- me: eo q̄ vñperit me: ad euāgelīcādū paupib⁹ mittit me. Hec ē lra fīm trāsla- tionē. **ix.** et eadē est snīa i trāslatiōne nrā q̄. **x** Siebz: Sp̄s dīi sup me: eo q̄ vñperit me: ad anūcīdū māsuēt mu- sit me. Sedo mō dī aliq̄s bonū nūcī seu euāgelista rōne boni qđ p̄ ipsum nūcīas. Et s̄m h̄ sub noīe euāge- liste materia hūbū libri designt: ī quo mysteriū p̄pī. p̄pī qđ non solū ē bōnū sed etiam optimū describīt: q̄r sicut dī- cū ē: maḡ. vide. euāgelīu q̄ p̄phētā texere. vñ p̄c dicere illū Luce. **j.** Euā- gelīcō vobis gaudium magnū qđ erit oī populo. **k** Tercio modo dī q̄s euāge- lista sen bonū nūcīus rōne modi nūcī- andi: et hoc ē qñ non solū nūcīat bo- nū: sed etiā bono modo. videlicet lucē de et ornare. **l** Et sic sub nomē euāgelī- ste tangit forma hūbū libri. **m** Scīdū tñ. q̄ duplex ē forma libri. s. forma tractā- di. et forma tractat. **n** Forma tractādi ē modus agēdi seu loquēdi: q̄ i hoc li- bro ē valde lucidus et ornatus. **o** De cla- ritate autē eius dicit Hiero. in p̄logo super librum istum s. Esaias. Ita enim vniuersa christī ecclesieq̄ mysteria ad liquidum p̄speculū est: vt non putes eū de futuro vaticinari: sed de preteritis historiā texere. **p** De omatu vero ipsiū us dicit in eodem prologo de Esaias. Scīdū q̄ in sermone suo disertus sit: quippe vt vir nobilis et v̄bane elo- quens: nechabēs quicq̄ in eloquio rusticans admixtum. vñde accidit vt pre ceteris florem sermonis eiū trā- latio non potuerit conseruare. **q** Sic igitur forma tractandi hu- ius libri que est idem qđ modus loquēdi: designatur sub no- mine euāgeliste: eo q̄ talis modus est optimus: vt pote luci- dus et ornatus. ppter quod dicitur. **j.** pl. **r** Exalta vocem tuā: qui euāgelicas hierusalē. Ille enim exaltat vocem suā q̄ ornata et lucide annunciat suā intentionē. Forma vero tra- catus est diuisio libri. de qua dices līam p̄sequendo. Causa vero finalis hūbū libri tangit sub nomine hierusalē. Hierūm enī in- scriptura aliquā accipit. p̄ ecclia militante. **Apoel. xxij.** Aidi ci- uitatē sanctā hierusalē nouaz descendētē de celo rē. Aliq̄uā vero ecclia triumphantē. **Sal. iiij.** Illa q̄ sursum ē hierusalē libera est. Finis autem hūbū libri duplex est. **iiij.** p̄linqu⁹. s. instru- ctio seu edificatio ecclie militantis sub nomine hierusalē de- signate. ppter qđ dicit. **j.** lx. Surge illuminare hierusalē: q̄r ve- nit lumē tuū. **ii** p̄pheta Esaias illuminās totum statū ecclie. **iii** Ille autē ē finis ultim⁹ et remotus videlicet cōsecutio sup̄ne beatitudinis in ecclia triumphantē q̄ p̄ hierusalē intelligit. **iv** qđ dicit. **j.** xxij. Oculi tui videbūt hierusalē ciuitatē opulen- tam tabernaculū quod nequaq̄ vltra transferri poterit. **v** p̄- pheta enī Esaias videm⁹ nūc p̄ speculū et in enigmā: sed post ea in futuro lucide videbimus et aperte. qđ nobis pcedat rē.